

SVIZOVE STRANI

[novice]

5. OKTOBER 2006 * LJUBLJANA

Seja Odbora DZ za kulturo, šolstvo in šport

Prav na svetovni dan učiteljev, ko različne institucije povsod po svetu poudarjajo pomen učiteljev in njihovo nenadomestljivo vlogo pri razvoju otrok in celotne družbe, so se članice in člani parlamentarnega odbora za kulturo, šolstvo in šport opredeljevali do predloga šolskega ministrstva o zmanjšanju števila predstavnikov zaposlenih v svetu zavoda. Svizovi predstavniki so že nekaj dni prej predsedniku Državnega zbora izročili 21.274 podpisov proti tej spremembi. Predsednik je zagotovil, da bo vsem zainteresiranim poslancem omogočil, da si podpise ogledajo. Kljub tako izraženemu večinskemu nasprotovanju spremembi in tehtnim utemeljitvam Sviza proti zmanjšanju števila strokovnih delavcev v svetih vrtcev in šol, je odbor predlagane spremembe (pričakovano) sprejel. Sviz je ob tem znova poudaril, da vse to kaže na nezaupanje do slovenskih vzgojiteljev in vzgojiteljic ter učiteljev in učiteljic, ministrstvo pa ves čas pripravljanya sprememb ni ponudilo pravih argumentov za te spremembe.

5. OKTOBER 2006 * LJUBLJANA

20. seja Glavnega odbora Sviza

Članice in člani Glavnega odbora so na jesenski seji govorili o novem predlogu orientacijskih delovnih mest v Kolektivni pogodbi za javni sektor, nadaljevali priprave na 7. Svizovo skupščino, razpravljali o programskih usmeritvah in predlogu novega statuta ter obravnavali druga aktualna vprašanja.

10. OKTOBER 2006 * LJUBLJANA

Zbor Sindikalne konference srednjih šol in dijaških domov

Oktober so potekali zbori vseh šestih sindikalnih konferenc. Na njih so se sindikalni zaupniki seznanili z aktualnimi dogajanjimi v sindikatu, udeležili pa so se jih tudi predstavniki šolskega in kulturnega ministrstva, ki so navzočim predstavili novosti ter nedavne ali načrtovane spremembe zakonodaje in odgovarjali na vprašanja. Na vseh zborih so potekale tudi volitve predsednikov in članov predsedstva. V Sindikalni konferenci srednjih šol in dijaških domov je bil za novega (starega) predsednika izvoljen Goran Treušić s Srednje pomorske šole iz Portoroža.

12. OKTOBER 2006 * LJUBLJANA

Zbor Sindikalne konference zavodov za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami

Predsednica te sindikalne konference bo tudi v prihodnjem štiriletnem mandatu Zorica Šimunič, sicer zaposlena na osnovni šoli Stan-ka Vraza v Ormožu.

17. OKTOBER 2006 * LJUBLJANA

Zbor Sindikalne konference predšolske vzgoje

Tudi pri volitvah predsednice Sindikalne konference predšolske vzgoje ni prišlo do sprememb in tako jo bo tudi v prihajajočem mandatu vodila Nevenka Tučič, vzgojiteljica svetovalka v vrtcu Koroška vrata iz Maribora.

19. OKTOBER 2006 * LJUBLJANA

Zbor Sindikalne konference visokega šolstva in znanosti

Namesto dr. Matjaža Gamsa, ki je Sindikalni konferenci visokega šolstva in znanosti predsedoval med prejšnjo in prihajajočo skupščino, bo konferenco v novem mandatu 2006-2010 vodil dr. Danilo Korže, docent na mariborski Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko.

23. OKTOBER 2006 * LJUBLJANA

Zbor Sindikalne konference kulturnih organizacij

Mag. Mojca Jenko je s svojim programom in vizijo dela prepričala sindikalne zaupnice in zaupnike iz kulturnih organizacij, da so glasovali zanjo in jo tako znova izvolili na mesto predsednice Sindikalne konference kulturnih organizacij za prihajajoči štiriletni mandat.

24. OKTOBER 2006 * LJUBLJANA

Zbor Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih

Na najštevilnejšem zboru sta predstavnici šolskega ministrstva zbranim predstavili nedavno že vpeljane, pripravljene in tudi načrtovane spremembe osnovnošolske zakonodaje, odgovarjali pa sta še na številna vprašanja. Izmed treh kandidatov za predsednika oz. predsednico te sindikalne konference sta se v drugi krog uvrstili dodajšnja predsednica Irena Lipovec, učiteljica slovenskega jezika na osnovni šoli "8 talcev" Logatec, in Jelka Velički, učiteljica matematike z osnovne šole Antona Aškercer v Velenju. Izidi drugega kroga volitev bodo znani 6. novembra letos.

POPRAVEK

Odbori DZ se opredeljujejo do mnenj

Zakonodajno-pravne službe, ne do mnenj vlade

V prispevku z naslovom **Odbor DZ za kulturo, šolstvo in šport**, ki je bil objavljen 30. septembra 2006, na 4. strani 15. številke Solskih razgledov, je bilo napačno zapisano, da je omenjeni odbor sprejel mnenje vlade o ustavnosti prvega odstavka 146. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Delovna telesa Državnega zbora se namreč na svojih sejah ne opredeljujejo do mnenj vlade, temveč do mnenj Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Odbor za kulturo, šolstvo in šport je tako na seji, omenjeni v članku, podprl mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora o ustavnosti 146. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ne pa mnenja vlade o tem vprašanju.

Državni zbor Republike Slovenije
Služba za odnose z javnostmi

[uvodnik]

Pred 7. Svizovo skupščino

Do sedme Svizove skupščine je še natančno 26 dni. Intenzivno potekajo zadnje vsebinske in organizacijske priprave. Izvoljenih je že več kot 778 novih sindikalnih zaupnikov, vsi predsedniki območnih odborov in pet od šestih predsednikov sindikalnih konferenc. Na zadnji novembrski dan in prvi decembrski bo 168 delegatov ocenilo dozdajšnje delo Svizovega vodstva in med drugim odločalo o zelo pomembnem dokumentu: o programskih usmeritvah Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije za obdobje 2006 do 2010.

Programske usmeritve izpostavljajo štiri ključne točke, ki bodo v ospredju v novem štiriletnem mandatu. Pomembno bo zavarovati ključne elemente socialne države. Sviz si že ves čas svojega obstoja prizadeva ohranjati in krepiti socialno državo, kar ne izključuje sprememb, ki izboljšujejo njeno delovanje in omogočajo smotno porabo javnih sredstev. Tej usmeritvi bo Sviz sledil tudi v prihodnje. Na področju delovnih razmerij bo Sviz nasprotoval povečevanju prožnosti trga delovne sile na račun zmanjševanja varnosti delovnega mesta. Pri spremembah na trgu delovne sile bi bilo zato dobro slediti izkušnjam skandinavskih držav, zlasti danskemu modelu t. i. prožne varnosti.

Sviz bo tudi vnaprej zagovarjal kakovostno javno šolstvo in ne bo nasprotoval zasebnemu, če se le-to ne bo razvijalo na račun javnega. Plače v zasebnih šolah in vrtcih, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev, naj ne bodo višje od plač v javnem delu vzgoje in izobraževanja. Za vse zaposlene v vrtcih in šolah (javnih ali zasebnih) pa naj velja enaka kolektivna pogodba. K prizadevanjem za javno šolstvo spada tudi podpora Gibanju za ohranitev javnega zdravstva, ki se zavzema za solidaren, pravičen, kakovosten in učinkovit zdravstveni sistem. Sviz se bo zavzemal za večji, torej prevladujoč vpliv sindikatov in delodajalcev na oblikovanje pokojninskega sistema in na upravljanje s pokojninskimi skladi. Zavzema se tudi za ustanovitev vzajemne zavarovalnice, ki bi zagotavljala najugodnejša prostovoljna zdravstvena in pokojninska zavarovanja za zaposlene. Zavarovalnica naj bo v večinski lasti zaposlenih ali sindikatov.

Druge pomembne naloge bo varovati plače, plačna razmerja in delovna mesta. Treba bo dokončati pogajanja o novem plačnem sistemu, kakor je bilo to opredeljeno že v Programskih usmeritvah Sviza za obdobje od 2002 do 2006. Po uveljavitvi

novega plačnega sistema pa se bo Sviz takoj in ustrezno odzival na vsako spremembo ali relativno zmanjšanje plač v vzgoji in izobraževanju, raziskovalni dejavnosti ali kulturi - glede na plače primerljivih poklicev v preostalem javnem sektorju. Nasprotno bo tudi nadaljnemu zaostajanju rasti plač v javnem sektorju glede na gibanje plač v gospodarstvu. Kar zadeva ohranjanje delovnih mest, bo Sviz nadaljeval prizadevanja za ohranitev prav vsakega delovnega mesta. Za tiste, ki ga bodo vseeno zgubili, bo z oblastmi iskal druge možnosti zaposlitve, vsako leto pa bo povečal sredstva za solidarnostno pomoč članom, ki bodo ostali brez zaposlitve.

Med nove izzive prihodnjega obdobja sodi še utrjevanje delovanja Konfederacije sindikatov javnega sektorja. Uspešno delovanje in krepitev vpliva Konfederacije je v interesu Svizovih članic in članov, zato bodo Svizovi predstavniki v organih Konfederacije spodbujali krepitev njenih organizacijskih, akcijskih, strokovnih in finančnih zmožnosti. Sviz bo v konfederaciji zagovarjal sodelovanje z vsemi drugimi sindikalnimi konfederacijami in bo spodbujal oblikovanje notnih stališč, ko bo šlo za skupne interese zaposlenih. Prednostna naloga bo pridobiti polnopravno članstvo konfederacije v Ekonomsko-socialnem svetu.

Zadnja naloga, a enako pomembna kot ostale, pa zadeva organizacijsko in kadrovsko dopolnjevanje Svizovega delovanja. Treba bo izboljšati pretok informacij in okrepiti komunikacijo ter sodelovanje med posameznimi nivoji organiziranosti sindikata. Sindikalni zaupniki imajo pri prenašanju in oblikovanju stališč, predlogov in zahtev članstva nenadomestljivo vlogo, zato bo treba s poglobljenim in kakovostnim izobraževanjem še povečati njihovo usposobljenost in suverenost ter skrbeti za večjo udeležbo sindikalnih zaupnikov na izobraževalnih seminarjih. Vse to bo mogoče učinkoviteje in bolj kakovostno uresničevati z lastnim izobraževalnim središčem. Med drugimi prednostnimi nalogami pa je treba izpostaviti še iskanje možnosti za racionalnejšo organizacijo območnih odborov, prav tako pa bomo krepili sodelovanje s strokovnjaki s področja izobraževanja, raziskovalne dejavnosti in kulture.

[v središču]

Zmagovalni nastop

Učiteljski pevski zbor Emil Adamič zmagal na Poljskem

► V zgodnjih jutranjih urah zadnjega oktobrskega torka smo se utrujeni, a srečni in polni lepih vtisov vrnili domov člani Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič. Sodelovali smo na 1. evropskem festivalu učiteljskih pevskih zborov, ki ga je pripravila Poljska zveza zborov in orkestror, odsek Wielkopolski v kraju Ostrow Wielkopolski. V za naše razmere srednje velik kraj, ki leži nekje na pol poti med mestoma Poznan in Krakow in šteje približno 50.000 prebivalcev, smo prišli pevci in pevke osmih pevskih zborov iz petih evropskih držav: trije iz Latvije, dva iz Moldavije ter po eden iz Nemčije, Poljske in Slovenije.

Organizatorji, domači Učiteljski pevski zbor Stanislawia Wiechowicza, so doslej že sedemkrat uspešno pripravili srečanja poljskih učiteljskih pevskih zborov. Na Poljskem jih namreč deluje kar 17. Organizacija mednarodnega festivala, ki je imel tudi tekmovalni značaj, je bila velik zalogaj, ki je za naše poglede morda rahlo presegal sposobnosti organizatorjev, vendar so ga z manjšimi nerodnostmi kljub vsemu uspešno izpeljali. Zamislili in izvedli so tridnevni program, in sicer predstavitev, tekmovalni in gala koncert.

Po dolgi poti prek Avstrije in Češke smo v četrtek, 19. oktobra, v zgodnjih popoldanskih urah prispeli na cilj. Namestili smo se v dijaškem domu, kjer smo

kljub dokaj skromnemu standardu, a ob dobri hrani, prebivali tri dni. Takoj po prihodu je sledil sestanek predstavnikov udeleženi zborov z organizatorji, na katerem smo prejeli prve podrobnejše informacije o večernem predstavitev koncertu ter opravili žreb vrstnega reda nastopov posameznih zborov za tekmovalni koncert naslednjega dne. Sledila je kratka vaja in priprava na večerni nastop. V prekrasni cerkvi je vsak zbor zapel po dve sakralni skladbi. Po uspešnem nastopu in poslušanju vseh nastopajočih smo bili prepričani, da se bomo drugi dan na tekmovalju lahko enakovredno merili z drugimi zbori.

Drugi dan smo celo dopoldne porabili za zadnje "likanje"

skladb in akustično vajo v dvorani, kjer je bil popoldne tekmovalni del festivala, po kosilu pa smo se kmalu odpravili v gimnazijo, kjer je potekalo tekmovalje. Naš zborovodja Sebastian Vrhovnik je prejšnji dan pri žrebanju povlekel številko 5 in tako smo nastopili prvi v drugem delu tekmovalnega koncerta. Vsak zbor se je na tekmovalju predstavil z najmanj štirimi skladbami v skupnem trajanju do 15 minut, od tega je moral peti eno od štirih skladb, ki so jo predlagali organizatorji. Mi smo zapeli skladbe Tadeusza Paciorekiewicza *Ave Maria caelum*, Felixa Mendelssohna *Bartoldija Jauchzet dem Herrn alle Welt*, Alberta Balzanellija *Agnus Dei* ter Jakoba Ježa *Igraj kolce*.

Že na odru smo imeli dober občutek, to se je videlo tudi na obrazu našega zborovodje, ki je ob dirigiranju vidno užival. Večer po nastopu in večerji nam je hitro minil v mestni diskoteki, ki je bila edini lokal, kjer so pevci lahko zaplesali in se sprostiti ob dobrem pivu.

Naslednji dan smo dopoldne preživeli z vodičko Jolando, ki nas je popeljala v 40 kilometrov oddaljeni arboretum, ki je obenem manjši živalski vrt. Posebna znamenitost le-tega je družina evropskih zobrov, ki po uspešni naselevi s Kavkaza ponovno nase-ljuje, seveda v majhnem številu, nekatera področja predvsem krajinskih parkov na Poljskem. Petkovo popoldne je minilo v pripravah in pričakovanju "gala" koncerta, kjer so bili proglašeni tudi rezultati tekmovalja.

Pri organizaciji tega koncerta je bilo kar nekaj težav. Organizator si je zamislil skupni nastop vseh sodelujočih zborov, ki naj bi zapeli evropsko himno vsak v svojem jeziku in nato vsi v poljskem. Na skupni vaji - potekala je neorganizirano, predvsem pa brez prevajalca za angleški in nemški jezik (so pa imeli prevod v ruščino) - smo dobili tudi vrstni red nastopov

SVIZOV SVETOVALNI TELEFON ZA ŽRTVE NASILJA 01 244 09 18

torek od 16. do 18. ure, četrtek od 16. do 18. ure

SVIZOVE STRANI

[mednarodno]

Evropski učitelji v iskanju socialnega dialoga

Oktober je bil očitno čas mnogih stavk učiteljev v Evropi in tudi drugje po svetu ...

Splošna stavka portugalskih učiteljev

17. in 18. oktobra so se učitelji z vse Portugalske zbrali na protestu proti pomanjkanju socialnega dialoga ob spreminjanju zakonodaje o poklicni karieri učiteljev in njihovih delovnih razmerah.

Pred tem se je že 5. oktobra, na svetovni dan učiteljev, zbralo v Lizboni na protestnem shodu več kot 25.000 zaposlenih v šolstvu, da bi izrazili nestrinjanje s predlogom šolskega ministrstva, ki pripravljajo posebno zakonodajo o karieri vzgojiteljev v predšolski vzgoji in učiteljev v osnovni ter srednji šoli. Nova zakonodaja prinaša velike spremembe za učitelje pri vstopu v kariero in njenem razvoju, trajanju in organizaciji delovnega časa, odsotnosti z dela ter pri vprašanih upokojevanja. Učiteljski sindikati pojmujejo predlagani pravilnik kot resen poseg v učiteljski poklic.

Portugalska vlada je načrt za spreminjanje zakonodaje o poklicni karieri učiteljev predstavila februarja letos in je predvidela, da bi se do konca oktobra s predstavnikami učiteljev srečala le šestkrat. Trije portugalski učiteljski sindikati so zato vlado takoj opozorili, naj spoštuje postopke usklajevanja sprememb med socialnimi partnerji, ki so zapisani tudi v ustavi. Kljub temu portugalska vlada ni pokazala pripravljenosti, da bi pri spreminjanju zakona sodelovala s sindikati in upoštevala njihove pripombe, zato so sledili množični protesti.

Grški osnovnošolski učitelji stavkajo že od septembra

Po nekaj manjših opozorilnih demonstracijah so se vzgojitelji v vrtcih in učitelji v grških osnovnih šolah odločili za splošno stavko, ki so jo začeli 18. septembra. Zahtevajo povišanje minimalne plače z 950 evrov na 1.400 ter povečanje vlaganja države v javno izobraževanje. Medtem je grški predsednik vlade že povedal, da se v prihodnjih treh letih plače ne bodo povečale za več kot 105 evrov.

Solidarnost z osnovnošolskimi učitelji so sredi oktobra izkazali tudi člani sindikata srednješolskih učiteljev in v središču Aten skupaj z njimi pripravili množične demonstracije. Vlado so želeli opozoriti, da učiteljski poklic ne more temeljiti na načelih prostovoljstva in da učitelji potrebujejo dostojno plačo za svoje zahtevno delo.

Stavkali tudi na Madžarskem

Madžarska vlada je pred kratkim dopolnila obstoječi zakon o javnem izobraževanju, a s temi spremembami se ne strinjajo madžarski učitelji. Spremembe namreč prinašajo povečanje števila ur delovne obveznosti brez ustreznega zvišanja plač, torej nalagajo učiteljem dodatne obveznosti, kar očitno slabša delovne razmere učiteljev in tako predstavlja resno grožnjo kakovosti izobraževanja. Dopolnila zakona prinašajo tudi vpljavo šolnin na državnih visokošolskih institucijah.

Omenjena dopolnila zakona so bila v madžarskem parlamentu sprejeta sredi letošnjega julija brez kakršnega koli vnaprejšnjega usklajevanja s sindikati. Spremembe imajo nedvomno za cilj zmanjšati vlaganja v izobraževanje in zmanjšati učiteljev ugled. Če bodo sprejete (zdaj o njih presoja ustavno sodišče), bi to pomenilo, da bi morali za enako plačilo učitelji v srednjih šolah opraviti za 10 odstotkov več pedagoških ur, učitelji v osnovnih pa za 5 odstotkov več kot doslej. Gabor Kerpen, glavni tajnik sindikata PDSZ, je poudaril, da bi v tem primeru učitelji zgolj v šolskem letu 2006/07 opravili 10.000 neplačanih pedagoških ur, kar bi privedlo tudi do množičnega odpuščenja.

Vlada se je lotila vseh teh ukrepov, da bi zmanjšala proračunski primanjkljaj - to sta ji svetovali Evropska Unija in Svetovna banka. Učiteljski sindikati so zato - upravičeno zaskrbljeni in jezni, da se je vlada odločila iskati prihranke prav na področju izobraževanja in na račun učiteljev - 13. oktobra pripravili enourne demonstracije, na katere so povabili tudi starše in druge, ki jih skrbijo negativne posledice sprememb zakona o javnem izobraževanju. Če jim vlada tudi v prihodnje ne bo želela prisluhniti, bodo pripravili splošne in dolgotrajnejše demonstracije.

zborov na gala koncertu ter seznam skladb, ki nam jih je za nastop določila žirija.

Nastop posameznih zborov je bil še kar dobro izpeljan, nekoliko težav je bilo, ko smo se na oder stlačili vsi nastopajoči. Govorom ni bilo konca in nekaj pevk je bilo treba pospremiti z odra, ker jim je postalo slabo.

Končno je bila na vrsti tudi svečana razglasitev rezultatov. Napeto smo poslušali razlago predsednice strokovne žirije in z navdušenjem pozdravili odločitev, da je prvo nagrado prvega evropskega tekmovanja učiteljskih zborov prejel Učiteljski pevski zbor Emil Adamič iz Slovenije. Podeljene so bile še dve tretji nagradi (prejeli sta ju dva latvijska zbor) in ena druga, ki jo je prejel zbor iz Berlina, ter Grand prix, ki ga v razpisu tekmovanja sploh ni bilo in ga je, seveda, prejel domači zbor. Takšna zvijača organizatorja je sicer pustila rahlo grenak priokus, ni pa nam mogla vzeti prijetnega občutka, da smo v konkurenci osmih zborov bili pr-

vi. Da je bilo nekaj narobe, je bilo vidno tudi po tem, ker so bili pripravljene le pokali za prva tri mesta (kolekcija lepih steklenih pokalov z napis), pokal za Grand prix pa je bil najverjetneje nabavljen v zadnjem hipu, saj je bil povsem drugačen in brez napisa. Po podelitvi priznanj in nagrad pa je za konec prireditve sledila še himna Evrope, torej Oda radosti, najprej v slovenskem jeziku, nato v nemškem, latvijskem in moldavskem, nato pa skupaj v poljščini.

Gala koncertu je sledil svečani banket, ki je bil zelo prijetna manifestacija druženja različnih narodov. Tudi tu smo UPZ-jevci "odprli" večer z Zdravico, najprej kot himno, nato še z zadnjo kitico: "Nazadnje še, prijatelj, k zarce zase dvignimo ..."

Zadnja dva dneva našega potovanja smo namenili še ogledom. Po slovesu od organizatorjev in vodičke Jolande smo odpotovali do Krakova. Tam smo po rahlih nesporazumih in ob neizmerni pomoči gospoda

Andreja Šurle, profesorja slovenščine na univerzi v Katowicah, sicer pa Novomeščana in prijatelja enega naših pevcev, preživeli prelepo popoldne ob ogledih turističnih znamenitosti tega mesta. Po večerji pa smo doživeli tudi drobno nočnega utripa milijonskega in turistično najbolj obiskanega poljskega mesta.

Naslednjega dne smo se že odpravili proti domu. Ogledali smo si še znameniti rudnik soli v Wieliczki, se na kratko ustavili v Wadowicah, kjer je rojstna hiša pokojnega papeža Janeza Pavla II., potem pa se odpeljali proti Sloveniji, saj so nas prihodnje jutro že čakale službene obveznosti. Kljub nekajurni zamudi smo se v domače okolje vrnili srečni in polni prelepih vtisov, predvsem pa z zavestjo, da smo uspešno predstavili slovensko učiteljstvo na prvem evropskem festivalu učiteljskih zborov.

FRANC KENE,
predsednik učiteljskega
pevskega zbora in 2. tenor

[aktivnosti]

Učiteljice in učitelji ob svetovnem dnevu učiteljev darovali kri

Tudi letos smo se v Svizu ob 5. oktobru, svetovnem dnevu učiteljev, odločili, da članice in člani pozovemo k darovanju krvi. Tako se odzivamo na splošno pomanjkanje krvi pri nas in uredništvu tudi medsebojno solidarnost, ki jo imamo zapisano v naših načelih in ciljnih. Krvodajalske akcije v organizaciji Svizovih območnih odborov potekajo po vsej državi ves oktober in tudi še novembra.

Med prvimi so prav na svetovni dan učiteljev navsezgodaj zjutraj darovali kri članice in člani z območnega odbora Ljubljane in okolice.

Območni odbor Sviza Velenje v novih prostorih

Petek, trinajstega (oktobra). Kljub vsem vražam je bil to srečen dan za članice in člani Sviza z območnega odbora Velenje. Tega dne je bilo slovesno odprtje nove pisarne območnega odbora, ki se nahaja v poslovni stavbi na Koroški 48a v Velenju. Prostor je zaradi slovesnega trenutka zasijal v soncu in modrih barvah pohištva, ogrela pa ga je prisotnost glavne tajnika Sviza ter sindikalnih zaupnic in zaupnikov velenjskega območja in sindikalnih predstavnikov iz Portoroža, Ljubljane, Murske Sobote, Ormoža, Ptujja, Maribora, Novega mesta in Črne na Koroškem. Le-ti so z obiskom dokazali, da včasih razdalje niso pomembne, saj štejejo trenutki povezanosti in prijateljstva.

Pisarna bo odslej središče sindikalnega delovanja, združevanja in uresničevanja idej.

Zaupnice in zaupniki ter članice in člani območnega odbora Sviza Velenje so tam dobrodošli vsak ponedeljek, četrtek in petek med 12. in 13. uro, ob torkih med 8. in 13. ure, ob sredo pa od 17. do 19. ure. Kratke informacije o območnem odboru Sviza Velenje lahko dobite po telefonu 03 891 95 10.

Predsednica območnega odbora Velenje Jelka Velički in glavni tajnik Sviza Branimir Štrukelj sta slovesno odprla nove prostore.

[pravna pisarna] Piše TONE SELIŠKAR

Druge odsotnosti z dela

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR) ter kolektivne pogodbe za posamezne dejavnosti poleg rednega letnega dopusta predvidevajo še pravico delavca do odsotnosti z dela v drugih primerih. Druga odsotnost z dela je lahko plačana ali neplačana, je pa tako z zakonom kot tudi s kolektivnimi pogodbami omejena na določeno število dni v letu.

ZDR tako v členih od 167. do 170. predvideva naslednje plačane odsotnosti z dela: zaradi osebnih okoliščin, zaradi praznovanja, zaradi zdravstvenih razlogov ter zaradi opravljanja funkcije ali obveznosti po posebnih zakonih.

Delavec ima tako pravico do plačane odsotnosti z dela zaradi osebnih okoliščin do največ 7 dni na leto zaradi svoje poroke, smrti zakonca ali osebe, ki je zadnji dve leti živel z delavcem v življenjski skupnosti, smrti staršev, očima, mačehe ali posvojitelja ter hujše nesreče, ki prizadene delavca. V navedenih primerih je delavec lahko odsoten najmanj en dan.

KPVIZ je ob navedeni odsotnosti bolj natančno in določa za posamezne vrste odsotnosti sledeče (50. člen): delavec je lahko plačano odsoten z dela zaradi nege družinskega člana do 7 dni, zaradi aktivnega sodelovanja pri kulturnih, športnih in podobnih prireditvah na državni ali mednarodni ravni ter zaradi elementarnih nesreč do 5 dni, zaradi poroke, rojstva ali smrti ožjega družinskega člana do 3 dni ter zaradi smrti bližnjih sorodnikov ali vojaških vaj, ki trajajo več kot 5 dni, en dan. Pri tem moramo vedeti, da je skupna letna odsotnost v navedenih primerih omejena na največ 7 dni na leto.

Na osnovi predloga medicine dela - pooblaščenice ordinacije medicine dela - ima delavec

pravico do odsotnosti z nadomestilom plače 10 delovnih dni na leto zaradi zdravljenja.

KPVIZ predvideva še plačano odsotnost z dela za delavca, ki opravi strokovni izpit, in sicer za V. stopnjo strokovne izobrazbe 5 delovnih dni, za VI. in VII. stopnjo strokovne izobrazbe pa 7 delovnih dni, ki pa se lahko izkoristi le pri prvem opravljanju strokovnega izpita.

Prav tako je lahko delavec odsoten z dela zaradi iskanja nujne medicinske pomoči, če jo išče zase ali za ožjega družinskega člana, do največ tri ure na dan in največ dvajset ur na leto.

Zaradi prostovoljnega dajanja krvi je delavec upravičen do dveh prostih plačanih dni, in sicer na dan, ko je kri dal, in še naslednji dan.

So pa vse zgoraj navedene odsotnosti vezane na določen dogodek in se morajo tudi izkoristiti takrat, ko dogodek nastopi. Ne morejo se namreč prenesti v redni letni dopust.

KPVIZ (52. člen) priznava delavcu tudi pravico do neplačane odsotnosti, in sicer do največ 30 dni na leto. Ta pravica delavcu pripada v sledečih primerih: zaradi zasebnega potovanja, nege družinskega člana, ki ni medicinsko indicirana, zdravljenja na svoje stroške, strokovnega spopolnjevanja, sodelovanja na športnih in kulturnih prireditvah, sodelovanja na kongresih ali konferencah ter zaradi drugih neodlojljivih opravkov. Pri tem je treba vedeti, da navedena neplačana odsotnost pomeni, da nam ta čas ne tečeta niti delovna doba niti pokojninska. Delavec si lahko za ta čas sam plača minimalne prispevke ali pa dejanske. V tem primeru mu teče le pokojninska doba, ne pa tudi delovna. V dogovoru z delodajalcem mu te prispevke lahko plača tudi delodajalec.